

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
el. p. LRVkanceliarija@lr.lt

2020-06-
į 2020-04-10

Nr. (10.2.2.5E-413)10-
Nr. 1803543

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. balandžio 10 d. išvadą Nr. NV-1013 ir Socialinės politikos grupės ir Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės 2020 m. balandžio 15 d. pažymą Nr. NV-1069 (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti 2018 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XIII-1765 patvirtintoje Valstybinėje narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programoje (toliau – Programa) numatytus tikslus ir uždavinius.

Nutarimo projekto tikslas – išplėsti Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano (toliau – TVP) įgyvendinančių institucijų sąrašą, rekomenduoti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kurios nėra pavaldžios ar atskaitingos Lietuvos Respublikos Vyriausybei, dalyvauti įgyvendinant TVP, patikslinti 2020–2022 m. TVP priemones, joms įgyvendinti planuojamas lėšas, vertinimo kriterijus ir jų reikšmes, išdėstant TVP priedus nauja redakcija.

Nutarimo projekto 1 priedo priemonėms įgyvendinti 2020 m. iš viso numatyta skirti **34 909,7 tūkst. Eur**, iš jų 33 479,7 tūkst. Eur – valstybės biudžeto lėšų ir 1 430,0 tūkst. Eur – kitų šaltinių lėšų. Skiriamų lėšų suma sumažėjo 13 288,9 tūkst. Eur palyginti su 2019 m. skirtomis lėšomis. Tai susiję su tuo, kad kitų šaltinių finansuojama suma mažėja 12 644,0 tūkst. Eur, palyginti su 2019 m., valstybės biudžeto lėšos 2020 m. sumažėja nežymiai – 644,9 tūkst. Eur, palyginti su 2019 m. skirtu finansavimu. Kitų šaltinių lėšų mažėjimas gali būti paaiškinamas tuo, kad dalis 1 priedo priemonių, už kurių įgyvendinimą yra atsakinga Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, yra perkeliama į Nutarimo projekto 3 priedą. Į 3 priedą perkeliama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos priemonėms įgyvendinti 2020 m. numatyta skirti 12 229 tūkst. Eur.

Nutarimo projekto prieduose padaryti korekciniai patikslinimai – tikslų ir uždavinių formuluotes suvienodinant su TVP tikslų ir uždavinių formuluotėmis.

Įgyvendinant TVP tikslą „Atitolinti ar sumažinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą ir valdyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo riziką ugdant visuomenės narius, įgyvendinant visiems prieinamą, skirtingus poreikius atitinkančią, kontekstiniais ir moksliniais duomenimis grįstą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“ planuojama tęsti numatytų priemonių įgyvendinimą. Esminiai pakeitimai susiję su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos įgyvendinamomis priemonėmis: dalis priemonių (1.1.4, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 1.1.9) yra

perkeliamos iš 1 priedo į 3 priedą, kadangi nebuvo galutinių sprendimų dėl lėšų skyrimo 2020 m. Siekiant stambinti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) vykdomas priemonės, priemonės 1.1.1, 1.3.1 ir 1.4.2 ir joms įgyvendinti skirtas finansavimas buvo įtrauktas į naują 1.1.1 priemonę, kuria numatoma ne tik viešinti interneto svetainės askritiskas.lt ir nerukysiu.lt, bet ir psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos kokybės užtikrinimą, kuris vykdomas diegiant Europos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės standartus. Taip pat priemonė 1.5.4, apimanti ankstyvosios intervencijos vykdymo stebėseną, buvo prijungta prie 1.1.2 ir padidintas jos finansavimas. 1.1.2 priemonės formuluotė nekeičiama, tačiau stebėsenos vykdymas yra numatomas Departamento veiklos plane, 2020 m. kovo 31 d. patvirtintame Departamento direktoriaus įsakymu Nr. TI-21.

Įgyvendinant TVP tikslą „Užtikrinti prieinamą, kokybišką, asmens individualius poreikius tenkinančią, ekonomiškai tvarią ir mokslo įrodymais pagrįstą priklausomybių ligų gydymo, reabilitacijos ir reintegracijos paslaugų asmenims, žalingai vartojantiems psichoaktyvias medžiagas ir (ar) nuo jų priklausomiems, sistemą“ ir TVP tikslą „Apsaugoti visuomenės sveikatą stiprinant viešąjį saugumą, taikant šiuolaikines ir inovatyvias narkotinių ir psichotropinių medžiagų, jų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio prieinamumo mažinimo priemones“ yra numatoma tęsti jau esamų priemonių įgyvendinimą ir padidinti joms finansavimą.

Įgyvendinant TVP tikslą „Sumažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, jų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio prieinamumą, siekiant apsaugoti visuomenės ir asmens sveikatą“ tęsiamas esamų priemonių įgyvendinimas ir padidinamas finansavimas joms įgyvendinti. Įtraukiama nauja Departamento įgyvendinama priemonė „Koordinuoti priežiūrą vykdančių institucijų veiklą, susijusią su alkoholiniais gėrimais, tabako gaminiais, užtikrinant bendrą prioritetų ir tikslų įgyvendinimą“, kuri leis taikyti vienodus priežiūros standartus visoje Lietuvos Respublikoje ir formuoti bendrą praktiką nagrinėjant pažeidimus.

Įgyvendinant TVP tikslą „Sumažinti poveikio sveikatai, socialines ir ekonomines narkotikų vartojimo pasekmes asmenims, bendruomenėms ir visuomenei“ atsisakoma priemonių 5.1.2 ir 5.2.1, kadangi joms įgyvendinti nėra finansinių resursų.

Nutarimo projekto 2 priede papildomos TVP tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų 2022 metų reikšmės, patikslinamos kai kurių kriterijų formuluotės. Atsižvelgiant į tai, kad dalis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 1 priede numatytų priemonių buvo perkeltos į 3 priedą, atitinkamai buvo išbraukti šių priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijai. P-1-2-1 kriterijaus reikšmės sumažinamos, nes priemonei įgyvendinti mažėja skiriamos lėšos. Atsiranda naujas kriterijus P-1-3-1, kuris numato priemonės 1.3.1 įgyvendinimo vertinimą. TVP buvusi P-1-1-5 kriterijaus formuluotė pakeičiama nauju kriterijumi P-1-1-2, kuris geriau nusako ankstyvosios intervencijos programos taikymo mastą. P-1-3-1 kriterijaus atsisakoma, kadangi stambinant priemonės, šiuo kriterijumi matuojama priemonė buvo integruota į 1.1.2 priemonę. Naujas P-1-4-3 kriterijus leis pamatuoti Sveikatos apsaugos ministerijos įgyvendinamos 1.4.3 priemonės veiksmingumą, kriterijai R-1-1, R-1-2 ir R-1-3 leis pamatuoti 1.4.2 priemonės įgyvendinimo veiksmingumą. Kriterijus P-3-1-5 parodo siekį skirti didesnę dėmesį ūkio subjektų, priskirtų didelės rizikos grupei, veiklos patikrinimams. Kriterijus P-3-1-6 leis įvertinti naujos 3.1.4 priemonės įgyvendinimą, formuojant priežiūrą vykdančių institucijų bendrą praktiką. Kriterijus P-4-3-2 išbrauktas iš Nutarimo projekto, kadangi šis rodiklis perkeltas į Nacionalinį kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 3 d. nutarimu Nr. 709 „Dėl Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“. Kriterijus P-4-3-4 yra išbraukiamas, kadangi nebuvo numatytas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrai pavestų valdymo sričių 2020–2022 m. strateginiame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2020 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1V-137 „Dėl Lietuvos Respublikos

vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo ir įstaigų prie vidaus reikalų ministerijos ir kitų vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse veikiančių įstaigų 2020 metų veiklos planų“. Naujas kriterijus P-5-2-1 parodo 2020 m. tyrimo laisvės atėmimo vietų įstaigose atlikimą.

Nutarimo projekto 1 priede yra numatytos 34 priemonės, 3 priede yra 49 priemonės.

Paklausos mažinimo priemonėms įgyvendinti 2020 m., palyginti su 2019 m., asignavimai mažėja 12 949 tūkst. Eur (skirta 43 568 tūkst. Eur, numatyta 30 619 tūkst. Eur).

Pasiūlos mažinimo priemonėms įgyvendinti 2020 m., palyginti su 2019 m., asignavimai mažėja 119 tūkst. Eur (skirta 4 399 tūkst. Eur, numatyta 4 280 tūkst. Eur).

Žalos mažinimo priemonėms įgyvendinti 2020 m., palyginti su 2019 m., asignavimai didėja 1 tūkst. Eur (skirta 10 tūkst. Eur, numatyta 11,0 tūkst. Eur).

3 priede numatomoms įgyvendinti priemonėms finansuoti 2020 m. planuojama skirti – 16 330,0 tūkst. Eur, palyginti su 2019 m. asignavimai didėja 12 666,7 tūkst. Eur.

3 priede įtrauktos naujos priemonės 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, numatančios tyrimų įgyvendinimą. Anksčiau minėtos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos priemonės perkeliamos iš 1 priedo į 3. Taip pat 3 priedas papildytas priemone, anksčiau neminėta, tačiau labai svarbia veikla – nacionalinių interesų atstovavimas ES ir kitų tarptautinių organizacijų veikloje, kurios įgyvendinime dalyvaus 7 institucijos. Priemonės 2.1.6, 2.1.7, 2.1.8 išbraukiamos, nes buvo įgyvendintos. Nauja priemonė 2.1.6 numato vertinimą ir prireikus – teisės aktų parengimą, mažinančių perteklinius ribojimus įsidarbinti psichikos ir elgesio ligomis sergantiems asmenims. Taip pat planuojamas priklausomybės sergančių asmenų reintegracijos modelio sukūrimas ir įgyvendinimas, ambulatorinių ir stacionarių psichosocialinės reabilitacijos paslaugų plėtra. Planuojama priemonė, leisianti tiesiogiai siekti Programos kriterijų, – pakaitinio gydymo teikimas laisvės atėmimo vietose esantiems asmenims, kuriems diagnozuoti psichikos ir elgesio sutrikimai dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, tačiau kol kas nenumatyti finansiniai resursai įgyvendinimui.

Atsisakoma priemonės 3.1.10, kadangi Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) 2019 m. gruodžio 23 d. rašte B6-(1.9.)-3683 nurodė, kad Valstybinė narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 m. programa neatitinka VMVT nuostatuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr.744 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų patvirtinimo“ apibrėžtų funkcijų bei minėti tyrimai nėra VMVT 2020–2022 m. veiklos prioritetas.

Nauja priemonė 3.1.10 numato didmeninės ir mažmeninės tabako gaminių prekybos licencijavimo taisyklių pakeitimą. Taip pat numatomas teisės aktų parengimas, įteisinantis informacijos apie alkoholio žalą pateikimą ant alkoholio produktų (3.1.12 priemonė), licencijų alkoholiniais gėrimais galiojimo panaikinimo įmonėms, nesilaikančioms savivaldybių tarybų sprendimų dėl darbo laiko ribojimo (3.1.13).

Bus įgyvendinama nauja priemonė 4.1.5, įtraukta į Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programos įgyvendinimo TVP – projekto „Pajėgumų stiprinimas užkardant, atskleidžiant ir tiriant elektroninius nusikaltimus“, Lietuvos kriminalinės policijos biuras dalyvaus EMPACT prioritetų įgyvendinime (priemonė 4.1.6). Tai pat numatoma parengti metodines rekomendacijas dėl procesinių veiksmų virtualiosiomis valiutomis atlikimo. Naujos priemonės numato Muitinės kriminalinės žvalgybos ir Kalėjimų departamento pareigūnų gebėjimų stiprinimą. Įgyvendinant 5 Programos tikslą, Teisingumo ministerija vykdė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso Specialiosios dalies normų, reglamentuojančių baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą disponavimą narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis, sisteminę peržiūrą, tačiau pasiūlymų dėl mažiau pavojingų su narkotikų vartojimu susijusių veikų dekriminalizavimu (pvz., baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą disponavimą mažu kiekiu narkotinių ir psichotropinių

medžiagų), kaip numatyta Programos 97.1 punkte, nepateikė. Taip pat įtraukta priemonė, numatanti laisvės atėmimo bausmę atlikusių asmenų integracijos į visuomenę modelio sukūrimą.

Nutarimo projekto 1 priede numatytas priemonės, įgyvendins šios institucijos: Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos statistikos departamentas, Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Įgyvendinant 2020–2022 metų Nutarimo projekto 3 priedo tikslus, be minėtų, prisidedančių prie 1 priedo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, dalyvauja šios įstaigos ir organizacijos: Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Muitinės kriminalinė tarnyba, Nacionalinė švietimo agentūra.

Nutarimo projektas suderintas su TVP įgyvendinančiomis institucijomis.

Nutarimo projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 6 punktu numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatoma.

Su visuomene konsultuotasi Nutarimo projektą paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (direktorius Renaldas Čiužas, tel. 8 706 68 060) Stebėsenos ir analizės skyriaus (l. e. p. vedėja Lina Jurgelaitienė, tel. 8 706 63 195) vyriausioji specialistė Regina Levickienė (tel. 8 706 680 98, el. paštas regina.levickiene@ntakd.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 1 lapas;

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 1 priedas, 18 lapų;

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 2 priedas, 5 lapai;

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 3 priedas, 13 lapų;

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 1 lapas;

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 1 priedo lyginamasis variantas, 24 lapai;

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 2 priedo lyginamasis variantas, 6 lapai;

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 3 priedo lyginamasis variantas, 16 lapų.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga